

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล และความรู้ในการจัดการสารเคมีอันตรายของเกษตรกร
สวนยางพารา ตำบลจิ้ว อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย
บุญทริกา หม่องาม¹, จุตามาต ทัชไชย², วารุณี พันธวงศ์³ และ ธนพนธ์ คำเที่ยง⁴

1,2,3,4 สาขาวิชาอาชีวอนามัยและความปลอดภัย สำนักวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

*Corresponding author. E-mail: p.warunee@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยภาคตัดขวาง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล และความรู้ในการจัดการสารเคมีอันตรายของเกษตรกรสวนยางพารา ตำบลจิ้ว อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย จำนวน 400 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม ที่ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน และตรวจสอบค่าความเที่ยงได้เท่ากับ 0.92 วิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้าน ระดับการศึกษา การดื่มแอลกอฮอล์ และ พื้นที่ในการทำสวนยางพารา มีความสัมพันธ์กับความรู้เรื่องการจัดการสารเคมีอันตรายกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$)

คำสำคัญ : ความรู้, การจัดการสารเคมีอันตราย, เกษตรกรสวนยางพารา

The Relationship between Personal Factors and Knowledge hazardous
chemical management Behaviors of rubber framers at Ngio subdistrict,
Thoeng district, Chiang Rai province

Boontharika Morngam,¹ Jutamas Tanchai,² Warunee Phanwong,³ Thanaphon
Khamthiang⁴

Abstract

This research is a cross-sectional study. The objective were study the relationship between personal factors and knowledge in managing hazardous chemicals of rubber plantation farmers in Ngio Subdistrict, Thoeng District, Chiang Rai Province. Using simple random sampling method. The instrument used was a questionnaire that had been validated by 3 experts and the reliability was 0.92. Data were analyzed by computer program. The results of the study showed that education factors drinking alcohols and rubber plantation areas have a relationship with knowledge of hazardous chemical management with statistical significance ($p < 0.05$)

Keywords : knowledge, hazardous chemical management, rubber plantation framers

บทนำ

ยางพารายังคงเป็นพืชเศรษฐกิจชนิดหนึ่งที่มีความจำเป็นในการส่งเสริมอาชีพและมีโอกาสในการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น (สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร, 2561) โดยพื้นที่ที่มีการปลูกยางพารามากคือ ภาคใต้รองลงมาคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลาง สัดส่วนการปลูกยางพารามีการขยายตัวต่อเนื่อง แนวโน้มผลผลิตยางพารา เมื่อพิจารณาเป็นภาคพบว่า ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีสัดส่วนการเพิ่มของผลผลิตมากขึ้น ทั้งนี้ในพื้นที่ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีผลผลิตยางพารามาก ได้แก่ จังหวัด เชียงราย พะเยา กำแพงเพชร เป็นต้น (สิทธิพัทธ์ เลิศศรีชัยนทร์, 2556) ซึ่งในปี 2561 ภาคเหนือมีพื้นที่มีปลูกยางพาราทั้งหมดประมาณ 295,601.38 ไร่ มีผลผลิตมากถึง 180,737 ตัน (การยางแห่งประเทศไทย, 2561)

ปัจจุบันมีการใช้สารเคมีในสวนยางพารา และสารเคมีกำจัดศัตรูพืชจำนวนมาก จึงส่งผลให้เกิดอันตรายต่อเกษตรกร ซึ่งส่วนใหญ่มาจากพฤติกรรมการใช้สารเคมีที่ไม่เหมาะสมและการจัดการสารเคมีของเกษตรกรที่ไม่ถูกต้อง จำนวนประชากรที่ได้รับพิษจากสารเคมีของแต่ละจังหวัดเพิ่มขึ้นทุกปี โดย 1 ใน 10 อันดับ มีจังหวัด เชียงรายที่มีประชากรที่ได้รับพิษจากสารเคมีอันตราย ในปี 2556 จังหวัดเชียงรายอยู่ในลำดับที่ 8 มีจำนวนผู้ป่วย 327 คน และในปี 2557 จังหวัด เชียงรายยังมีจำนวนผู้ป่วยได้รับพิษจากสารเคมีอันตรายเพิ่มขึ้นเป็นลำดับที่ 7 มีจำนวนผู้ป่วย 400 คน

กระบวนการผลิตยางพาราประกอบไปด้วยขั้นตอนหลักที่สำคัญ คือ การกรีดยาง การเก็บยาง ซึ่งมีระยะเวลาการทำงานในช่วงเวลา กลางคืนต่อเนื่องถึงเวลากลางวัน คือ ช่วงเวลา ประมาณ 03.00 - 06.00 น. ซึ่งทำให้ต้นยางให้ผลผลิตดี ทำให้เกษตรกรชาวสวนยางพารามีโอกาสสัมผัสกับปัจจัยเสี่ยงจากสภาพแวดล้อมใน

การทำงาน ไม่ว่าจะเป็นทางด้านกายภาพ ด้านเคมี ด้านชีวภาพ และด้านการยศาสตร์ จากการศึกษา งานวิจัยพบว่าชาวสวนยางพารามีพฤติกรรมการใช้สารเคมีและมีการจัดการสารเคมีที่ไม่เหมาะสม เช่น ไม่สวมใส่อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล ในขณะที่ใช้สารเคมี และบางครั้งมีการสูบบุหรี่ ในขณะที่พ่นสารเคมี เป็นต้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ในการจัดการสารเคมีอันตรายในเกษตรกรสวนยางพารา ตำบลจั่ว อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและความรู้ในการจัดการสารเคมีอันตรายของเกษตรกรสวนยางพารา ตำบลจั่ว อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล และความรู้ในการจัดการสารเคมีอันตรายของเกษตรกรสวนยางพารา ตำบลจั่ว อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาที่ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยภาคตัดขวาง (Cross sectional study) โดยใช้แบบสอบถาม เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและความรู้ในการจัดการสารเคมีอันตรายของเกษตรกรสวนยางพารา

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรในการศึกษาคั้งนี้ เป็นผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรชาวสวนยางพาราใน ตำบลจั่ว อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย จำนวน 1,113 คน (ที่มา: ข้อมูลจากการยางแห่งประเทศไทย เชียงราย, 2561)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ เกษตรกรชาวสวนยางพารา ในตำบลวัง อำเภอกง เทิง จังหวัดเชียงราย จำนวน 400 คน เนื่องจาก ผู้วิจัยทำการคัดเลือกจากตัวแทนของเกษตรกร ชาวสวนยางพาราทั้งหมด ในตำบลวัง อำเภอกง เทิง จังหวัดเชียงราย โดยมีขั้นตอนการคำนวณจำนวน ของกลุ่มตัวอย่างจากการใช้สูตรการคำนวณของ Taro Yamane (Taro Yamane. 1973 : 125) และทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละพื้นที่

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็น แบบสอบถาม (Questionnaires) ที่ผู้วิจัยทบทวน ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีทั้งหมด 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความรู้เรื่องการจัดการ สารเคมีอันตรายของเกษตรกรสวนยางพารา

เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถามความรู้ เกี่ยวกับการจัดการสารเคมีอันตราย คำถาม เลือกลง 2 ระดับ คือ ตอบ ใช่ = 1 , ไม่ใช่ = 0

ช่วงคะแนน = (คะแนนสูงสุด - คะแนนต่ำสุด) / จำนวนระดับที่ต้องการ

$$= (32 - 0) / 3$$

$$= 10.66 \text{ คิดเป็น } 11$$

ตารางที่ 1 กำหนดเกณฑ์ช่วงคะแนนความรู้เรื่อง การจัดการสารเคมีอันตราย ดังนี้

คะแนน	ระดับความรู้
1 - 11	น้อย
12 - 22	ปานกลาง
23 - 34	ดี

การทดสอบเครื่องมือ

3.1 สร้างเครื่องมือ คณะผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.1.1 กำหนดขอบเขตเนื้อหาที่จะสร้าง แบบสอบถามและแนวทางในการเก็บข้อมูล ตลอดจนถึงตัวแปรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์เนื้อหาที่ต้องการศึกษา และนิยาม ศัพท์เฉพาะ

3.1.2 ดำเนินการสร้างพัฒนา แบบสอบถาม และนำแบบสอบถามเสนอต่อ อาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบ และใช้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความ ตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และนำ แบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขก่อนที่จะนำไป ทดลองใช้

3.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.2.1 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ความตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดย ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเรียบร้อยแล้ว นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย และ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความ ถูกต้อง ความตรง (Validity) และความเหมาะสม ของภาษา (Wording) จากนั้นจึงนำแต่ละข้อ คำถามมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence : IOC) ซึ่งจาก การประเมินพบว่า โดยส่วนใหญ่มีค่าดัชนีความ สอดคล้องมากกว่า 0.5

3.2.2 การตรวจสอบความเที่ยงของ เครื่องมือ (Reliability) โดยการนำแบบสอบถามที่ ผ่านการตรวจสอบ และปรับปรุงแก้ไข โดย ผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) กับ เกษตรกรชาวสวนยางพาราที่มีลักษณะใกล้เคียงกับ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน ได้ค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามเท่ากับ 0.92

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

4.1 การขอความอนุเคราะห์ในการทำวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล คณะผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากคณบดีสำนักวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ในการออกหนังสือขออนุญาต การทำวิจัย และเก็บข้อมูลถึงผู้ใหญ่บ้าน 24 หมู่บ้าน ในตำบลจ้าว อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

4.2 การชี้แจงรายละเอียดในการเก็บรวบรวมข้อมูล คณะผู้วิจัยนำแบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้และพฤติกรรมในการทำงานของเกษตรกรชาวสวนยางพาราในตำบลจ้าว อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย เข้าพบผู้ใหญ่บ้าน 24 หมู่บ้าน ในตำบลจ้าว เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกษตรกรชาวสวนยางพารา จำนวนทั้งหมด 400 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ ดังนี้

5.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

5.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ น้ำหนัก ส่วนสูง สถานภาพ ศาสนา ระดับการศึกษา สถานะของอาชีพเกษตรกรสวนยางพารา ประสบการณ์ในการกรีดยาง โรคประจำตัว การสูบบุหรี่ การดื่มแอลกอฮอล์ เครื่องดื่มชูกำลัง การดื่มกาแฟ การออกกำลังกาย พื้นที่ในการรับผิดชอบสวนยางพารา รายได้สุทธิ ระยะทางจากที่พักถึงสวนยางพารา ยานพาหนะที่ใช้ในการเดินทาง การใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายจากสารเคมีระหว่างกรีดยาง และเก็บขี้ยาง ประสบการณ์การเกิดอุบัติเหตุจากสารเคมีในรอบ 1 ปี และปัจจัยด้านความรู้การ

จัดการสารเคมีอันตราย ใช้สถิติในการแจกแจงความถี่ และร้อยละ

5.1.2 ความรู้ในการทำงานของเกษตรกรชาวสวนยางพาราใน ตำบลจ้าว อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย ประกอบด้วย คำถามเกี่ยวกับเอกสารข้อมูลความปลอดภัย หรือ SDS มีดังนี้ 1. ข้อมูลเกี่ยวกับสารเคมี และบริษัทผู้ผลิตและหรือจำหน่าย 2. ข้อมูลระบุความเป็นอันตราย 3. ส่วนประกอบและข้อมูลเกี่ยวกับส่วนผสม 4. มาตรการปฐมพยาบาล 5. มาตรการผจญเพลิง 6. มาตรการจัดการเมื่อมีการหกรั่วไหลของสารโดยอุบัติเหตุ 7. การขนถ่ายและเคลื่อนย้ายและการจัดเก็บ 8. การควบคุมการได้รับสัมผัสและการป้องกันภัยส่วนบุคคล 9. คุณสมบัติทางกายภาพและทางเคมี 10. ความเสถียรและการเกิดปฏิกิริยา 11. ข้อมูลทางด้านพิษวิทยา 12. ข้อมูลผลกระทบต่อระบบนิเวศ 13. ข้อพิจารณาในการกำจัด 14. ข้อมูลสำหรับการขนส่ง 15. ข้อมูลเกี่ยวกับกฎข้อบังคับ 16. ข้อมูลอื่นๆ

5.1.2.1 ผู้วิจัยได้ข้อมูลตามจำนวนที่ต้องการ รวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อหาปัจจัยที่มีผลในการทำงานของเกษตรกรชาวสวนยางพารา ในตำบลจ้าว อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย เพื่อให้ข้อมูลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา

5.1.2.2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติการพรรณนา ทำการวิเคราะห์ข้อมูลรายข้อคำถาม โดยใช้สถิติ Chi – Square ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความรู้เรื่องการจัดการสารเคมีอันตราย (n=400)

ปัจจัยส่วนบุคคล	ความรู้เรื่องการจัดการสารเคมีอันตราย			Chi – Square	P-Value
	ระดับน้อย	ระดับปานกลาง	ระดับดี		
เพศ					
ชาย	5	90	93	5.58	0.61
หญิง	7	125	80		
อายุ (ปี)					
18 - 26 ปี	0	0	3	3	0.42
27 - 35 ปี	0	24	7	31	
36 - 44	2	47	29	78	
45 - 53	7	72	82	161	
36 - 44	2	47	29	78	
45 - 53	7	72	82	161	
54 - 62	2	64	42	108	
63 ปีขึ้นไป	1	8	10	19	
สถานภาพ					
โสด	1	35	21	57	0.54
สมรส	10	159	136	305	
หย่าร้าง	1	5	3	9	
อยู่ด้วยกันแต่ไม่ได้สมรส	0	16	13	29	
ระดับการศึกษา					
ไม่ได้ศึกษา	0	15	4	19	0.00**
ประถมศึกษา	3	84	106	193	
มัธยมศึกษาต้น	1	25	37	63	
มัธยมศึกษาปลาย/ ปวช.	2	58	18	78	
อนุปริญญา/ปวส.	6	23	8	37	
ปริญญาตรี/สูงกว่า ปริญญาตรี	0	10	0	10	

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	ความรู้เรื่องการจัดการสารเคมีอันตราย			Chi – Square	P-Value
	ระดับน้อย	ระดับปานกลาง	ระดับดี		
สถานะของอาชีพเกษตรกรชาวสวนยางพารา					
เจ้าของสวนยาง	10	151	139	5.69	0.58
ลูกจ้าง	2	64	34		
ประสบการณ์ในการกรีดยางพารา					
น้อยกว่า 1 ปี	0	8	8	16	0.13
1-3 ปี	2	64	42	108	
4-6 ปี	4	85	66	155	
7-9 ปี	5	49	24	78	
10 ปีขึ้นไป	1	9	33	43	
โรคประจำตัว					
ไม่มี	11	181	141	1.12	0.57
มี	1	34	32		
การสูบบุหรี่					
ไม่สูบ	11	170	127	3.24	0.20
สูบ	1	45	46		
การดื่มแอลกอฮอล์					
ไม่ดื่ม	9	149	91	12.23	0.00**
ดื่ม	3	66	82		
พื้นที่ในการทำสวนยางพารา (คน)					
2-6 ไร่	0	14	24	38	0.00**
7-11 ไร่	2	87	59	148	
12-16 ไร่	5	42	51	98	
17-21 ไร่	4	59	36	99	
22-26 ไร่	0	7	1	8	
27 ไร่ ขึ้นไป	1	6	2	9	

สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 53) มีอายุ 36 – 53 ปี (ร้อยละ 59.7) มีน้ำหนัก 54 – 67 กิโลกรัม (ร้อยละ 62.7) มีการศึกษาระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 48.3) มีประสบการณ์ 1 – 6 ปี (ร้อยละ 65.7) ไม่ดื่มแอลกอฮอล์ (ร้อยละ 62.3) ไม่ดื่มเครื่องดื่มชูกำลัง (ร้อยละ 64.7) ดื่มกาแฟ (ร้อยละ 59.3) มีพื้นที่ทำสวนยางพารา 12 – 21 ไร่ (ร้อยละ 49.2) มีรายได้ 1,000 – 10,000 บาท (ร้อยละ 53.5) มีระยะการเดินทาง 1 – 10 กิโลเมตร (ร้อยละ 83.7)

ส่วนที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความรู้เรื่องการจัดการสารเคมีอันตราย

จากตารางที่ 2 พบว่าปัจจัยด้าน ระดับการศึกษา การดื่มแอลกอฮอล์ และ พื้นที่ในการทำสวนยางพารา มีความสัมพันธ์กับความรู้เรื่องการจัดการสารเคมีอันตรายกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) อาจเนื่องมาจากระดับการศึกษา การดื่มแอลกอฮอล์ และ พื้นที่ในการทำสวนยางพาราอาจเนื่องมาจากระดับการศึกษาที่มีความแตกต่างกันนำมาสู่ประสบการณ์ในเรื่องการจัดการสารเคมีที่แตกต่างกันของกลุ่มตัวอย่างซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ ณัฐธญา วิไลวรรณ (2559) ศึกษาเรื่องศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการป้องกันอันตรายจากการใช้สารเคมี กำจัดศัตรูพืชในกลุ่มเกษตรกร อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี พบว่าระดับการศึกษาที่มีความสัมพันธ์ต่อการป้องกันอันตรายจากการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชในกลุ่มเกษตรกร และการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีผลต่อความรู้เรื่องการจัดการสารเคมีอันตรายของเกษตรกรสวนยางพาราอาจเนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง โดยปกติ เพศหญิงจะดื่มแอลกอฮอล์น้อยกว่าเพศชาย จึงส่งผลให้ความรู้เรื่องการจัดการสารเคมีอันตรายอยู่ในระดับปานกลาง ไปถึงระดับดี ส่วนพื้นที่ในการทำสวนยางพารา ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่

อยู่ที่ 12-21 ไร่ และค่อนข้างมีประสบการณ์การทำงานเยอะจิ้งจี้ใจเรื่องความรู้เรื่องการจัดการสารเคมีอันตราย ที่ตนเองต้องใช้เป็นประจำและจำนวนมากตามพื้นที่การทำสวนยางพารา

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย และข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรเริ่มศึกษาตั้งแต่การเตรียมการปลูกยางพารา เช่น การเตรียมดินเพื่อปลูกยางพารา การเพาะปลูกยางพารา และการดูแลรักษาต้นยางจนกว่าจะทำการกรีดยางได้

2. การศึกษาครั้งนี้ ศึกษาเฉพาะเกษตรกรชาวสวนยางพาราในตำบลจัว อำเภอบึง จังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาไม่สามารถกล่าวอ้างสรุปแทนเกษตรกรชาวสวนยางพาราในจังหวัดอื่นๆ ได้เนื่องจากสภาพพื้นที่รูปแบบการผลิตยางพาราในแต่ละจังหวัดที่แตกต่างกัน ดังนั้นหากต้องการทราบความรู้เรื่องการจัดการสารเคมีอันตราย และพฤติกรรมการใช้สารเคมีอันตรายของเกษตรกรชาวสวนยางพาราในจังหวัดอื่นๆ ควรจะศึกษาเกษตรกรชาวสวนยางพาราในจังหวัดอื่นๆ ที่มีสภาพพื้นที่รูปแบบการผลิตยางพาราเหมือนกัน

3. ควรศึกษาเชิงคุณภาพ โดยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกร่วมด้วย เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก เกี่ยวกับการจัดการสารเคมีอันตรายของเกษตรกรชาวสวนยางพารา

4. ควรศึกษาเปรียบเทียบในกลุ่มประชากรอื่นๆ ที่เป็นแรงงานนอกระบบ ซึ่งไม่ได้รับการคุ้มครองทางกฎหมายกฏข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับอาชีวอนามัยและความปลอดภัย เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐาน ในการจัดการสารเคมีในการทำงานของเกษตรกรชาวสวนยางพาราในภาพรวมต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับนำผลวิจัยไปใช้

1. หน่วยงานด้านเกษตร อำเภอเมือง นำข้อมูลที่ได้จากการทำวิจัยไปเป็นแนวทางในการ

พัฒนาการทำงานของเกษตรกร เพื่อการจัดการ
สารเคมีอันตรายในการทำงาน

2. การยางแห่งประเทศไทย สาขาจังหวัด
เชียงราย สาขาอำเภอเชียงของ นำข้อมูลที่ได้จาก
การทำวิจัยเป็นแนวทางการกำหนด นโยบายหรือ
จัดทำโครงการการจัดการสารเคมีอันตรายของ
เกษตรกรสวนยางพารา

3. เกษตรกรชาวสวนยางพาราที่มีความ
สนใจ สามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปปรับใช้ในการ
จัดการสารเคมีอันตราย การส่งเสริมสุขภาพ หรือ
รวมถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิต

เอกสารอ้างอิง

การยางแห่งประเทศไทย.(2561).จำนวนพื้นที่ปลูก
ยางพาราของประเทศไทย.ออนไลน์ :
[https://www.rubber.co.th/main.php
?filename=sitemap](https://www.rubber.co.th/main.php?filename=sitemap). สืบค้นเมื่อ 17
มิถุนายน 2562.

ชนิกานต์ คุ่มนง และคณะ.(2557). ศึกษา
พฤติกรรมการใช้สารกำจัดศัตรูพืชของ
เกษตรกรผู้ปลูกข้าวในตำบล จอมทอง
อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก. คณะ
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัย
ราชภัฏพิบูลสงคราม ราชภัฏเพชรบูรณ์
สาร ปีที่ : 16 ฉบับที่ : 1 เลขหน้า : 56-
67 ปีพ.ศ. : 2557. สืบค้นข้อมูลเมื่อ 17
กันยายน 2562

ณัฐธญา วิไลวรรณ.(2559). ศึกษาปัจจัยที่มี
ความสัมพันธ์ต่อการป้องกันอันตรายจาก
การใช้สารเคมี กำจัดศัตรูพืชในกลุ่ม
เกษตรกร อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี.
มหาวิทยาลัยปทุมธานี. สืบค้นข้อมูลเมื่อ
17 กันยายน 2562

เนตรวดี เพชรประดับ.(2561). ศึกษาปัจจัยที่มี
ความสัมพันธ์กับรายได้ของเกษตรกร

ชาวสวนยางพาราในพื้นที่สามจังหวัด
ชายแดนใต้. อาจารย์ ประจำคณะ
วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัย นราธิวาส
ราชนครินทร์ ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 เดือน
พฤษภาคม -สิงหาคม 2561. สืบค้นข้อมูล
เมื่อ 17 กันยายน 2562

สนาน ผดุงศิลป์.(2556). ผลงานวิจัยความรู้และ
พฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช
ของเกษตรกร ตำบลวังสรรพรส อำเภอ
คลอง จังหวัดจันทบุรี. วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ
มหาวิทยาลัยบูรพา.สิงหาคม 2556. สืบค้น
ข้อมูลเมื่อ 7 มิถุนายน 2562

สิทธิพัทธ์ เลิศศรีชัยนันท,(2556). ผลกระทบ
ภายนอกของการปลูกพืชเศรษฐกิจ:
ยางพารา.วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัย
อีสเทิร์นเอเซีย ฉบับสัมคมศาสตร์และ
มนุษยศาสตร์. ปีที่ 5 ฉบับที่ 2
ประจำเดือน พฤษภาคม-สิงหาคม 2558

สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร.(2561).
พืชเศรษฐกิจของประเทศไทย.ออนไลน์ :
<http://www.arda.or.th/>.สืบค้นเมื่อ 17
มิถุนายน 2562.